

[Ebba Strange]

dig kortere. Derfor mener vi, at alle bare nogenlunde rimelige alternativer til fængselsstraf skal fremmes, herunder også forsøget med samfundstjenesten.

Men det skal ikke være nogen hemmelighed – det har jeg også givet udtryk for tidligere fra denne talerstol – at der var mange andre alternativer, vi også gerne så iværksat, og derfor vil jeg gerne spørge justitsministeren, om man har opgivet alle de andre alternativer, der er beskrevet i betænkningen fra 1977. Vi kunne i SF godt ønske os en generel nedsættelse af strafferammerne for almindelige berigelsesforbrydelser, kortere afsoningstid før prøveløsladelse, eventuelle kombinationsdomme i stedet samt en udvidet anvendelse af fængselssurrogater, og det vil jeg godt have lidt at vide om.

Når jeg siger, at problemerne med en samfundstjeneste er mange, er det, fordi det samfund, vi lever i, jo ikke anser arbejde for at være en straf. Tværtimod er der hundredtusinder af mennesker i dette land, der går rundt og leder efter arbejde, og mens de går og leder, oplever de, at de falder i markedsværdi på arbejdsmarkedet og i almindelig menneskeværdi i folkeligt omdømme. Derfor må det forekomme mange absurd, at vi siger: nu gør vi arbejde til en sanktionsform i strafferetlig forstand. Jeg kan i hvert fald godt forstå, at der er kommet megen skepsis til udtryk fra forskellige faglige organisationer, som oplever, hvor svært de har ved at skaffe arbejde til deres medlemmer, og selv om det fremgår af redegørelsen, at de straffede kun skal sættes til arbejde, der ellers ikke ville blive udført, er det jo det samme kriterium, som vi i anden regie anvender over for langtidsledige. Det må vel efterhånden være svært at finde job, som ellers ikke ville blive udført, men o.k., det er foreløbig et begrænset antal, det drejer sig om, så jeg håber, det går.

Jeg mener imidlertid ikke, det er nok, at justitsministeren lover at spørge de faglige organisationer og arbejdsmarkedsnævnene. Jeg mener, det er meget vigtigt, at man også spørger de ansatte på den arbejdsplads og klienterne på den institution, hvor den dømte skal ind, for hvis ikke de accepterer anbringelsen, er det dømt til at mislykkes.

Derfor er det også vigtigt, som justitsministeren påpeger, at den dømte selv må have et valg mellem ubetinget frihedsstraf og at kom-

me i samfundstjeneste, for hvis den dømte selv ikke er positivt indstillet over for det sidste, går det også galt.

Derfor vil jeg godt tilslutte mig, at der bliver foretaget en virkelig uvildig undersøgelse af dette forsøg; jeg synes, det er meget vigtigt. Hr. Jimmy Stahr var inde på det, og jeg vil godt bakke det op. Hvis vi skal videre ad denne og andre alternative veje, må vi have en uvildig gruppe mennesker til at undersøge projektet, og justitsministeren peger på en sammensætning af en sådan undersøgelsesgruppe med nogle forskere, nogle dommere og andre jurister. Jeg skal ikke lægge mig fast på formen, men det er i hvert fald vigtigt, at den bliver uvildig, og at det ikke kun – med al respekt for departementet i justitsministeriet – bliver en departemental undersøgelse, men at der kommer andre med i den.

Jeg kan ikke lade være med at bruge et par minutter på at sige lidt om den filosofi, der ligger bag ved samfundstjenesten, for jeg har ikke kunnet få den beskrevet nogen steder, og derfor har jeg selv sådan måttet gå og tænke mig til, hvad det egentlig er, vi gør med denne ordning.

Udgangspunktet må naturligvis være en beskrivelse af det fængselsklientel, vi har, og da ved vi, at det helt overvejende består af mænd i alderen fra 20 til 30 år, der for to tredjedele vedkommende er ugifte, langt over 80 pct. har ingen uddannelse efter folkeskolen, og over to tredjedele er dømt for berigelsesforbrydelser. Det vil sige, at det, vi har at gøre med, er unge tyveknegte med svage personlige og uddannelsesmæssige forudsætninger, og det tror jeg har meget at gøre med det samfund, vi lever i, og den måde, vi beskytter den private ejendomsret på her i landet. Den er simpelt hen så hellig, at den er skrevet i grundloven.

Der er en hel masse anden lovgivning, som ikke er lige så hellig og ikke er beskrevet i grundloven; det er miljølovgivningen, skattelovgivningen osv. Jeg tror, der er mange, der går rundt og overtræder miljølovgivning, arbejdsmiljølovgivning, skattelovgivning, men det er jo ikke de mennesker, der overtræder de love, der belaster fængselssystemet, og det har med noget andet at gøre, nemlig at det er et klassesamfund, vi lever i, for det er folk fra helt forskellige befolk-